

Dve godine »Ribokombinata«

Početkom ove godine, a zvanično 11. marta, navršile su se dve godine od kada su organizacije Udruženog rada »Ribokombinata« donele odluku o formiranju zajedničke organizacije i to potvrdile prvim dokumentima: »ugovorom o spajanju«.

U vreme integracije srodnih i raznorodnih preduzeća, potpomognuti intencijama privredne reforme, preduzeća slatkovodnog ribarstva nisu ostala po strani. Već ranije stvoreni PIK-ovi na svom području djelovanja integrirali su i Ribnjačarstva. Takvu integraciju pospešilo je i akumulativno poslovanje poduzeća koja se bave uzgojem ribe nizinskih voda ili šaranske ribe. Zelja svih ribnjačarstava, koja su do vremena integracije samostalno poslovala, bila je, da u vreme integracije objedine poslovanje u okviru grane slatkovodnog ribarstva, zadržavajući i dalje samostalnost u osnovnim vidovima poslovanja, kao što su sticanje i raspodjela dohotka, a da se objedinjeni dogovaraju i ispomažu u količini, tehnologiji i asortimanu proizvodnje, te posebno količini i načinu plasmana ribe i proširenja tržišta. Usvojen Statut, kao osnovni normativni akt, je te zahteve ozakonio u članu 31. Pomenuti član govori o pravima, obavezama i ovlaštenju pravnih osoba Kombinata. U osnovi prava se sastoje u ovome:

— samostalno stiču, utvrđuju i raspodjeluju dohodak,

— imaju organe upravljanja i normativna akta, kao i samostalni žiro račun kod banke,

— samostalno utvrđuju organizaciju rada i poslovanja, te rešavanju međusobne radne odnose.

Izneta prava bitno tangiraju interes radne zajednice.

Zato su izneta kao interesantna za svakog zaposlenog i potencirana u smislu samostalnog rešavanja pravne osobe u Kombinat. Preciziranje takvih odnosa u dogovorima za integraciju nije išlo lako ni brzo. Razgovori i sastanci, kao uvertira u integraciju, nisu bili bez teškoća. Najpre je preko Udruženja u Zagrebu pokrenuta težnja za objedinjenjem ribnjačarstva u okviru slatkovodnog ribarstva. Pokazali su interes svi predstavnici radnih organizacija, koje su samostalno poslovale i organizacije koje su poslovale u okviru PIK-ova. Kasnije rasprave zaoštrile su neka osetljiva pitanja, pa je opšti interes zatajio. Tako su »Ribokombinat« osnovale samostalne organizacije: Ribnjačarstva: »Poljana«, »Končanica«, »Ribopromet« — Daruvar, »Sišćani« — Čazma, »Saran« — Novi Sad, Rib. gazd. »Beograd«, »Bosut« — Sr. Mitrovica, PD »Motajica« — Srbac i PD »Saničani« — Prijedor.

Jedinstvo i pogledi koji su proklamovani prilikom integracija zadržali su i učvršćeni u naznačenom periodu. To se ogleda i potvrđuje u nizu primera, a karakteristični su otvorenost i iskrenost u raspravama i izmeni misli, ispomocu u obezbeđenju obrtnih sredstava za poslovanje, zajedničko formiranje fondova i ispomocu u obezbeđenju učešća za kreditiranje investicione izgradnje, te zajedničko nastupanje u traženju kredita radi proširenja proizvodnih površina i unapređenja tehnologije u proizvodnji. U operativnim poslovima traže se rešenja za optimalno usklađenje proizvodnje u količinama, kvalitetu i asortimanu sa zahtjevima i potrebama trgovine.

Svi napori u tom pogledu nisu dali zadovoljavajuće rešenje, pa ni pismeni dogovor u vezi rasporeda plasmana ribe trgovačkih organizacija. Razlozi su poznati, a leže u potrebi veće i sigurnije proizvodnje, raznovrsnijem i većem asortimanu ribe, kao i permanentnom snabdevanju tržišta u vreme kad ono robu najviše potražuje. To su teškoće u celoj grani slatkovodnog ribarstva, jer se i pored povećanja proizvodnih površina znatno povećala potražnja ribe. Zato se te disproporcije u proizvodnji i potrošnji ne umanjuju. S toga je već uvreženo stanje da od polovine aprila do jeseni nema šaranske ribe na tržištu ili se povremeno simbolično pojavi. Lek je samo u povećanoj proizvodnji i za verovati je da će proizvođači ribnjačarske ribe taj zadatak izvršiti.

Ekonomski pokazatelji iz dva završna računa pokazuju da, pored svih teškoća u kojima se nalazi privreda, naše organizacije i Kombinat u celini pozitivno posluju.

Za ilustraciju evo osnovnih pokazatelja:

	1969. god.	1970. god.
Proizvodna površina ha	4.687	4.969
Proizvodnja ribe kgr.	5,695.847	5,358.869
Utrošak hrane kgr.	9,935.111	11,179.329
Koeficijent hrane	2,42	2,51
Cena koštanja fco kupac din.	5,63	5,73
Prosečna prodajna cena din.	7,25	7,35
Ukupan prihod din.	107,384.847	111,196.287
Dohodak din.	29,641.875	31,586.312
Dobitak din.	9,319.751	8,742.713

PROMET RIBE U Kg.

	1969. god.	1970. god.
slatkov. morske	4,388.043	3,157.120
slatkov. ukupno	2,493.350	6,865.093
morske ukupno	5,167.863	8,324.983

Svojim korektnim i realnim odnosom i stavom pri osnivanju i u daljem delovanju »Ribokombinat« je sa svim organizacijama, koje nisu u njegovom sastavu zadržao i učvrstio dobre poslovne i drugarske odnose. U okviru Udruženja slatkovodnog ribarstva predstavnici »Ribokombinata« su svojim stavovima doprineli iznalaženju objektivnih rešenja, kao i otvorenijem i jasnijem načinu u obračunu rada i poslovanja Biroa Udruženja »Kornatexport«.

Sve to pozitivno se odrazilo na jedinstvenost organizacija u okviru Udruženja »Kornatexport«, bolji i nesmetniji rad Biroa udruženja, te tako sprečilo sitne nesporazume i razmirice, koje su se pojavljivale pre i u formiranju »Ribokombinata«.

Po iznetom nameće se zaključak, da je ispravno postavljen odnos između organizacija u okviru »Ribokombinata«, na principima ravnopravnosti i samostalnog sticanja i raspodele dohotka, imao pozitivnog odraza na njihovo poslovanje i njihov autoritet u okviru delovanja u Udruženju »Kornatexport«, kao i kooperativan odnos sa svim organizacijama slatkovodnog i morskog ribarstva, koje su pokazale poslovni interes za rad i suradnju sa »Ribokombinomatom«.